

مقتضی قانون از لرستان بمواد سلطنتی است و بنیاده
 هزار سواره و تفنگچی شجاع و رشید جان را در راه
 ملت گذاشتند. بهر کجا که می‌رفتند حاضر خواهند
 شد شجاع و رشادت لرستانی اظهار من الشمن است
 کلیه مقصود حکام بفته و افتشاش داخلی است هر
 کسی که مشروطه طلب باشد او را از بین ببرند ولی
 چون حق بجانب مشروطه است اهل استبداد همه
 مغلوب میشوند و به مقصود نرسند همچنانکه انجمن
 ملی خرم آباد دائر شد اعلان بنام ماها دادند همگی
 خوش وقت شده بموصله عریضه تبریک عرض نمودیم
 جناب سردار مکرّم تصور نمود تمام خوانین مشروطه
 طلب شده ایم دیگر نمی‌تواند ظلم و تعدی نماید در
 صدد تخریب انجمن افتاده مشغول نقض گردیده یعنی
 از ملاها را پرشو فریب داده بعضی از گماشکان
 خود را بلباس مشروطه داخل انجمن نموده رفته
 رفته کار فتنه بالا گرفت شهر را دو فرقه نموده عاقبت
 کار شهر بنزاع کشیده با خودش طرف شدند
 دعوی سخنی شده از عهد جلفک ملت بر
 نیامد شکست خورده به این استکف نکرده باز
 آتین کرد شهری را با ملوای طرف نمود چون
 ما با خوانین قسم خورد بودیم هر اهل از مجلس
 بنماییم ابد با آنها طرف نشده هر کدام عمل خودمان
 رفته و از روی حقیقت پناه بمجلس متوسل آورده و
 عقاید خودمان را بر عرض میرسانم جانا و ملا مطیع و
 فرمان برداریم آنچه را که و کلاهی معترض صلاح میدانند
 اطاعت خواهیم کرد عرض دیگر چون عمل طویل
 لرستان غیر از عمل شهر است بکنفر آدم بصیر از اهل
 لرستان برای وکالت در مجلس مقدس لازم داریم که
 دفع عیوبات را بنیاید و در آنجا حاضر باشد استعدا
 چنان است اجازه بفرمایید بکنفر امین و بصیر از
 لرستان بسمت وکالت انتخاب نموده روانه نمایم عرض
 دیگر چشم ما اهل لرستان بلوای مجلس مقدس است
 شمه آن در تمام بلاد است الا لرستان از طوائف و
 شهرت از این نعمت ظلمی معروض هستیم و هر گاه در
 خرم آباد انجمن تاسیس نشود اسباب نقض و خرابی
 در این نقطه فراهم استند ما چنان داریم که مرحمت
 فرموده امر بانقضاء انجمن ایالتی بفرمایند و بکنفر هم
 مصدق روانه شود بمرستان بیاید از روی بصیرت و کلا
 انجمن را برقرار نموده لا منظم بدارد و تحقیق احوال
 مرضی فراهم بنماید که از چه طبقه معزب این قانون
 مقدس هستند که دفع عیوبات را بای توگان بنماید که
 موجب آسایش فراهم گردد.

آقای شیخ محمد علی - اولاد خوانین لرستان
 خصوصاً و اولاد تمام ایالات و اطراف خود بمجلس
 اظهار تشکر و تحسین بنماییم که اظهار وطن پرستی
 و صلح نمودند و رایا بمجلس خود را حق نمودند و قابل
 عرض میکنم که مجلس همین طوری که خوانین در آن
 قیام میکنند باید کرده اند که و گوی از آنها خواهد

شود خوب است تصویب شود که تمام ایلات و سکای
 خود را انتخاب نموده روانه نمایند
آقای سید حسین - این خوانین یک تشکرانی
 بنوسط بنده از کرمانشاه بمجلس مقدس و حجج اسلام
 نموده اند خوب است جوابی بآنها مخابره شود که بمنازل
 خود رفته و بعد در باب حکومت آنجا با وزیر داخله
 گفتگو شده و موجب آسایش آنها فراهم گردد
آقای میرزا آقا میرزا مجاهد - بنده از احساسات
 وطن پرستی این خوانین که اینطور اظهار قومیت
 کرده اند خیلی تشکر مینمایم ولی خوب است این تشکر
 فعلی باشد که با وزارت داخله در خصوص حکومت
 آنجا گفتگو شده و اسباب آسایش خاطر آنها فراهم
 شود مجلس ختم شد

مناکرات روز هفتم
شاهزاده هم شهر صفر المصفر
قازال شورای ملی
 خلاصه مذاکرات در جلسه ششم چهاردهم از آقا
 میرزا حوضی غنایان قرائت کردند

لسان الحکما - در جلسه و در خلاصه مذاکرات
 است که نتیجۀ ممانعت است اگر خلاصه مذاکره
 نشود باز بی نتیجه خواهد ماند یعنی تقاضای
 خوانین و تجاری لرستان کرده بودند و جواب خواسته
 بودند جواب چه داده خواهد شد دیگری در باب
 صدق حضرت از بابت قتل دفتر که اگر اقدام نشود
 باز دفتر بی ترتیب خواهد ماند

رئیس - البته جواب خوانین لرستان داده
 خواهد شد و دلیل هم آن تمام ایلات حاضر خواهد
 شد و در باب دفتر هم اعضاء مشغول اصلاح آن
 هستند (در این موقع شروع بقرائت قانون مشوقیات
 شد) پس از مذاکره لایحه در ماده که راجع بود
 باینکه هر که هر یک از باز مانده کان عمومی مثل
 دیوانه داشته باشد سهمی که از وظیفه مزبوره
 میرد از بابت مواجعی که در ازاء مثل دیوانی میکرد
 محسوب میشود با نه اخذ رای شد و با کثرت رای
 تصویب گردید که باید محسوب شود و بعد در
 سایر مواد باقی مانده مذاکره شده پس از تفریح و
 تصویب در کابیه مواد قانون مشوقیات اخذ رای شده
 با کثرت رای تصویب گشته قرار شد برای توشیح
 بصره همایونی فرستاده شود داپورت کمیسیون
 خارجه در باب اندازه تقشیش و امتیاز تعیم نوغان که
 در چند جلسه قبل قرائت شده بود مجدداً قرائت
 شده مطرح مذاکره گردید

بهر العلوم روشنی - در خصوص این امتیاز
 البته امتیاز که دولت داده است تصحیح است ولی
 این امتیاز هم مثل سایر امتیازات است از قبیل
 چای و غیره چون منفعت میرسد این امتیاز را
 قبول کرده و باید چیزی هم بدولت بدهد خصوص
 این تخم نوقان بهره اش خیلی است زیرا که هر چه
 از آن رایس از تربیت و عمل آوردن مبلغ زیادی
 خواهد فروخت و مبالغی از قبل آن منتفع میشود
 پس با بودن این ترتیب نباید بجهت مفاراج این کار
 یک چیزی از ملت بگیرد بجام حق المعاینه
 زیرا که اکثر این تخمها را که وارد مینمایند بجهت
 شرکت است و در این صورت تخم مقبوض فاسد
 وارد نمیکند و بر فرض هم که بجهت دین و معلوم
 گردید خوب و بدان معنی خدمت ملت چیزی
 میخواند بگیرد باید در مقابل خدمت خود چیزی

بگیرد و آنهم فقط بکنفر دو سه ماهی در موخ
 وارد کردن تخم نوقان و معاینه آن در کمرک باشد
 و از هر جمیع یک شاهی هم بگیرد و هزار تومان
 میشود و این مبلغ در ازاء این خدمت کافی است
 و اگر میگوید از بابت اینکه معلم میآورد و تخم
 نوقان را تربیت میکنند مخارج دارد باید چیزی
 بگیرد از این بابت هم نباید چیزی گرفته شود زیرا
 که تخم نوقان را بخود منحصر کرده و بقیمت گزاف
 بفروشد و بهره میرسد دیگر نباید چیزی از ملت
 بگیرد و علاوه آریا به بنییم رعیت هم میتواند تخم
 نوقان را خودش تربیت کند یا اینکه مجبور است
 بیاید از صاحب امتیاز بقیمت گزاف بخرد بنده
 بخاطر دارم در عهد حکومت ضد السلطان ماموری
 بجهت این کار آمد گویا امش هم میرزا احمدخان
 بود و در این خصوص گفتگویی زیاد شد ابتدا
 تبار راضی باین امر داد نشدند و فقط صحبت
 جمعی یک شاهی در بیان بود ولی درست در
 نظر نیست که این جمعی بکشاهی را تجار میخواهند
 بدهند و امور این کار راضی نمی شد یا اینکه
 از طرف مأمور اظهار شده و تبار راضی نمی شدند
 در حال این امتیاز نامه خیلی محل ایراد و
 اشکال است

وکیل النجار - بنده در اساس گرفتن دهشاهی
 حق المعاینه حرف ندارم زیرا که این تخمها از خارج
 وارد می نمایند که نفع ببرند البته باید معاینه شود و
 کدر تخم گرفته میشود و نیز جمعی بکنفران از سابق
 میگرفتند کسی حرف نداشتند و میدادند اصل آوردند
 باین میزان کردند بنده یک ایرادی بکمیسیون
 خارجه دارم که این امتیاز نامه را تصویب کرده ما برای
 تصویب کردن جمیع دهشاهی بمجلس آوردند

رئیس - چرا باید آنها امتیاز نامه را که از
 سابق داده شده تصویب نکنند ما از بابت حق المعاینه
 چون مربوط بامپرات و تصویب آن با کمیسیون
 صالحه بمجلس بود از این جهت بمجلس آمده و باید
 در این باب رای گرفته شود حال خوب است بکمیسیون
 تجارت راجع شود که در آنجا مذاکره کرده
 تصویب نمایند

آقای سید حسین - صحبت در اصل امتیاز نیست
 فقط صحبت در این است که حق المعاینه بکنفران گرفته
 شود یا دهشاهی و چون اتباع خارجه راضی نمیدانند که
 بکنفران بدهند و بعضی از سفر هم حاضر شده بودند
 که حق المعاینه را دهشاهی بگیرند و چون این
 حق المعاینه داخل در مالیه است و قرار است که بکنفر
 آتیم عاید دولت شود از اینجهت بمجلس آمد که مجلس
 رای خود را در این باب بنمده

وکیل الرعایا - در اصل امتیاز کسی حرفی
 نداشت و ندارد اما اینکه می گویند حق المعاینه
 دهشاهی گرفته شود باید معین شود که تا چند
 وقت باید این وجه گرفته شود و اگر بگیریم
 که هیچ حق المعاینه لازم نیست این هم تصحیح
 نیست فقط باید تعیین مدت گرفتن حق المعاینه شود
آقای میرزا محمود - بنده عرض میکنم آن
 چیزی را که میگیرند ملت میدهد و این شخص هم
 که امتیاز گرفته است از ملت است و وکیل بعضی
 اشکالات و اعتراضات در امتیاز دارد آزاد است رای خود
 را اظهار میکند ولی صاحب امتیاز حاضر نیست و

اگر هم حاضر باشد حق نطق ندارد و این تقریباً ظلم است پس باید بکمیسیون رجوع شده گفتگو نمایند و تصویب درای کمیسیون معلوم شود .

اسدالله میرزا - چون بنده یکی از اعضاء کمیسیون خارج بودم لازم است که توضیح بدهم که اولاً وکیل حق ندارد ایراد برای کمیسیون نماید مگر اینکه ثابت کند میثاقنامه بگوید که رجوع بکمیسیون دیگری شود و دوماً باره گفتگو نمایند تا نایا آنچه

مذاکره کرده اند خارج از موضوع است زیرا وقتی که این را پورت بکمیسیون خارج آمد گفتگو شده و بلاحظه اینکه اگر این امتیاز را نقض نمایند دیگر از داخله کسی بیخالی این امتیازات و آبدادی منسکت نخواهد افتاد و علاوه اگر این امتیاز بشماره داده شده بود نقضش ممکن نبود لهذا در نفس اصل امتیاز رای نهاده و امتیاز را تصویب کردند و تا نایا در خصوص ده شاهی و بیکران حق الدمانه است که تصویب ننمودند که بمجلس آمده و تارای مجلس معلوم شود در اینصورت وکیل التجاریا باید معذرت بخواهد و یا ثابت کنند که چرا نسبت خلاف بکمیسیون داده اند .

آقامیرزا مجاهد این لفظ خلاف که آقای وکیل التجار اظهار کردند زیاد بود زیرا که ایشان ملتزم شده اند در خصوص هر کمیوسنی که تشکیل شود این لفظ را بگویند و گویا اشتباه کردند خوب است معذرت بخواهند .

رئیس - آقای وکیل التجار هم ترضیه خواهد خواست و گویا مرادشان لفظ اشتباه بوده .

اسدالله میرزا - بلی کمیسیون اصل امتیاز را تصویب کرده و مسئله یک قران و ده شاهی را بتصویب مجلس واگذار نموده و باید در باب بیکران و ده شاهی گفتگو کرد .

رئیس - بلی در اصل امتیاز کسی حرفی ندارد و بطوری که گفته شده خوب است بکمیسیون تجارت رجوع شد با حضور وزیر تجارت و بعضی از وکلا گفتگو نموده و نظریات خود را در او بنمایند بعد بمجلس بیاید و روز شنبه هم چون روز اول سال نو است خوب است یک هیئتی معین شده حضور همایونی مشرف شوند اگر چه ایام عزت ولی چون سفراء رسماً مشرف میشوند از طرف مجلس هم گمان میکنم هیئتی برود لازم است حالاندر اینم رای مجلس چه چیز است (گفتند بلی لازم است) .

رئیس - پس بیست نفر از آقایان و کلا و سایرین معین کرده ام اطلاع داده میشود که برای روز شنبه چهار ساعت از دست گذشته در دربار حاضر شوند برای شریقای .

آقاشیخ یوسف - موضوع مذاکره بمجلس بعد چه چیز است .

رئیس - قانون عدلیه اگر چه مسئله تقنین تذکره هم مانده و لازم است که بدو در او هم گفتگو شده و بیگجائی منتهی شود .

آقاشیخ یوسف - یکی هم مسئله بلدیته است درجا هائی که انجمن ایالتی و ولایتی دارند و بلدیته هم دارند بلدیته در کار های خودش رجوع بانجمن ولایتی میکند و اینجا که انجمن ولایتی ندارد عمل بلدیته قدری تأخیر افتاده هر گاه ما باید بلدیته صحیح داشت باشیم و مجلس باید در این کار فراری بدهد خوب است لایحه را که پیشنهاد کرده معارضه مذاکره

شده ترتیبات آنرا معین کنند و اگر هم باید بشتابند خود بلدیته واگذار شود بآنها بگوئیم که معطل نباشند و مشغول کار باشند زیرا که بلدیته لازم است و باید بعضی مخارج از یوزول بلدیته بشود چنانچه هر سابق گفته شد که مخارج بلیس را بلدیته باید بدهد این صورت باید آن لایحه بلدیته را زودتر مطرح مذاکره فرار داده و تصویب کرده بآنها بدهند .

رئیس - صحیح است و نباید در جزئیات آن لایحه هم زیاد گفتگو شود کملاً فلان عبارت خوب نیست باید زودتر در آن لایحه گفتگو شود و تصویب شده بآنها داده شود تا آنها هم بوظایف خود مشغول باشند و هر چه تأخیر بقیته اسباب ضرر است .

آقای سید حسین - برای این که این لایحه را پس از آمدن بمجلس نکویند سیاهه است خوب است بفرمائید عبارات قانونی نوشته شود .

رئیس - چمنرر دارد و کمیسیون هرایش هم نمیدانم فردا خواهند آمد بیانه در هر صورت جناب مجر الملک هم از ریاست کمیسیون هرایش استعفا داده اند اگر چه موجب تأسف است ولی باید یک نفر بجای ایشان انتخاب شود کمیسیون مالی هم باید فردا بیایند چون روز شنبه مجلس نیست و تعطیل است بعضی اظهار داشتند که آقای احسن الدوله برای ریاست کمیسیون هرایش خیلی خوب است ومدنی هم ریاست داشته اند و از ترتیبات آنهم مسیوق هستند و انتخاب ایشان خیلی صحیح است

رئیس - مرضیه است از انجمنها نوشته اند و با چهل نفر از نماینده گان خود بمجلس فرستاده اند قرائت شود مرضیه مزبور در قریب بمضمون ذیل قرائت شد حضور مبارک و سکلائی معترم مرضیه می دارد در خصوص انقلاب و افتخار فارس بموجب تلگرافانی که رسیده همچنان برای امالی طهران خاصه انجمنها حاصل شده و خواستند در مجلس مقدس اجتمع نمایند و رفع انقلابات آنجا را بخواهند بلاحظه این که در آن ساخت مقدس اجتماع نشود لهذا بیست نفر از نمایندگان خود را خدمت صحیح اسلام فرستاده و اصلاح فارس را خواستار شدند ولی تاکنون نتیجه نه بشفید لهذا انجمنها اصلاح قوری آنجا را از مجلس مقدس استعفا می نمایند و میخواهند بدانند کار برداران شیرازی ما بکجا رسیده و مجلس مقدس تا کتون در اصلاح آنجا چه اقدامات نموده .

رئیس - جوابی است که بانجمنها نوشته شده قرائت شود (قریب بمضمون ذیل قرائت شد مراسمها شد بهیئت رئیسه واصل گردید و مجلس تاکنون نهایت اقدام را در تنظیم فارس نموده و اصلاح آنجا را از وزرا خواسته است از جمله دیروز در حضور وزرا بوزیر داخله خیلی تاکید شده و جداً اصلاح آنجا را خواسته است و انشاء الله بزودی رفع این انقلابات خواهد شد .

اسدالله میرزا - اقدام مجلس فقط اخطار بوزرا است و در جواب نوشته شده اقدام در تنظیم آنجا نموده خوب است آن لفظ اقدام زده شده و بجایش تا کیدات نوشته شود .

رئیس - در این که مجلس اقدام در احراریات نموده برمن یک نفر شبهه نیست و بعد ها خوب است در احراریات دخالت نکند .

اسدالله میرزا - مجلس یعنی جهت صوم و سکلا و این جهت در احراریات جهت دخالت

نکرده و نمیکنند و اگر بعضی از وکلا دخالت میکنند در بطن بمجلس ندادند .

رئیس - خواهش میکنم که همه ما نکنند **آقامیرزا محمود** - از فرمایشات جناب رئیس اعتراض بر خود جنسب رئیس وارد می شود در صورتیکه میدانید بعضی اقدامات از طرف وکلا میشود جناب رئیس است که بدو انصیبت کنند و اگر انصیبت فایده نکرد آنوقت بتکلیفی که معین است باید رفتار شود .

وکیل التجار - از این گفتگوها چیزی معلوم نیست از یک طرف وزیر داخله تلگراف میکند که عش نظرها از فارس بفرستید و در تلگراف قید میکند که بتصویب مجلس است و از یک طرف گفته میشود که مجلس در احراریات نباید دخل و تصرف کند در صورتیکه همین تلگراف موجب انقلاب فارس خواهد شد .

رئیس - وزرا گویا برای اینکه بتوانند خیالات خود را اجرا کنند در هر کاری میکنند بتصویب مجلس است و این لفظ در میان ایشان معمول شده در صورتیکه بعضی کارها را خبر دارم که هیچ مجلس خبر ندارد ولی شاید بعضی مطالب را هم مجلس تصویب کرده باشد بهر حال مجلس نباید دخل احراریات شود و وزرا هم این رسم را دیگر نباید معمول بدارند .

معاضد السلطنه - راپورت تقنینی تذکره هم خوب است قرائت شده و معترض گفته تمام شود

رئیس - اگر حاضرید خواننده شود .

آقای سید حسین - کرا را گفته شد که هیچک از وکلا در خارج حق ندارند از طرف مجلس بیست نمایند کی کاری بکنند و در خارج فقط رئیس مجلس از طرف مجلس سمت نمایندگی دارد و وکلا وقتی که از مجلس خارج میشوند حکم افراد ملت را دارند در این صورت باز بعضی از وکلا در خارج مجلس هزار کار میکنند و باید اکیداً در این صکار فراری داده شود .

مجلس ختم شد

مذاکرات روز ۳ شنبه بیست و یکم شهر صفر المظفر دارالشورای ملی

خلاصه مذاکرات روز پنجشنبه ۱۳ آقامیرزا مرتضی قلیخان قرائت کردند .

نایب رئیس - روز اول سال چنانچه چند نفر از وکلا حضور داشتند در حضور اعلی حضرت همایونی از مطالبیکه مذاکره شد من جمله عمل بلدیته بود که فرمودند زودتر این مسئله تمام شود که اسباب آبادی شهر است پس خوب است امروز همان لایحه بلدیته قرائت شده و تمام شود (در این موقع شروع بقرائت لایحه بلدیته شد) پس از مذاکرات لازم در خصوص در شکو کالسه کرایه ماهی دو تومان و پنجهزار و گاریکه در شهر حمل و نقل میکنند ماهی پانزده هزار و دو چرخه بارکش ماهی پنجهزار و چهار چرخه ماهی هفت هزار و ده شاهی و اتومبیل اربابی در ماه یک تومان و اتومبیل کرایه در ماه سه تومان و گاری هم اکنون داشته باشد هر یک ماه سه تومان و گاری و دلچیانو که از خارج وارد شهر میشوند در ماه چهار هزار اخذ رای شده با اکثریت آراء تصویب شده و از مجلس گذشت .

رئیس - معنی اطلاع عرض میشود که از